

Redactiunea

se afla in

Strat'a lui Leopoldu Nr. 44.

Scrisorile nefrancate nu se primescu decât numai de la correspondintii regulari ai „Federatiunii.“ Scrisori anonime nu se publica. Articlii trimisi si nepublicati se voru arde si numai la cerere espre sa se returna.

FEDERATIUNEA

Diurnalul politicu, literariu, comercialu si economicu.

Appare Joi-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune :

Pre trei lune 3 fl. v. a.
Pre siesse lune 5 „ „ „
Pre annulu intregu 10 „ „ „

Pentru Roman'a :

Pre an. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
Pre 6 lune 16 „ = 16 „ „
Pre 3 — 8 „ = 8 „ „

Pentru Insertiuni :

10 cr. de linia, si 30 cr. tacs'a timbrala pentru fiocse-care publicatiune separatu. In locul deschisu 20 cr. de linia. Unu esemplariu costa 10 cr.

Invitamu la renoirea prenumeratiunei pre trei-lunulu Oct.—Dec. si rogamu totodata pre p. t. domnii restantari, se aiba bunetate a-si rafu' socotelele, pentru a poté si noi impleni mai cu inlesnire dorintiele noastre.

R e d i n t.

B.-Pest'a, 17. Oct. st. n. 1874.

Anulu acest'a este anulu visioru.

Imperatii, regii si principii se certara unii pre altii, séu dupa vorb'a tote dilele si-facura visitele.

Imperatulu nostru-si cercetá porele spre a se convinge despre fericea loru, si despre alipirea loru catra onu.

Manevrele militare se bucurara in are parte de visit'a personageloru ce nu mai illustre.

Chiaru si patri'a nostra, si in spe honvedii avura fericirea a salutá in mediulocu loru pre M. Sa si pre unu are demnitaru din famili'a domtoria.

Binele cu carele este impreunata vana mai mariloru pentru cei mai mici te incontestabile.

In man'a celoru mari este medicina, ei suntu chiamati cá se-si véda supusi, si déca afla unde-va rane, se pre densele balsamulu mangaiarei, unde va fi de lipsa, se aplice si str'a iadului, séu se taia cu totulu membrele infectate, spre a evitá infecta corpului intregu.

Salutamu cu bucuria tote visitele loru cu medicin'a, gat'a spre servire.

Salutamu inse cu mai mare bucurie visitatiunea intreprinsa de acele perne inalte, caror'a — dupa s. scriptura le suntu incredintiate sufletele cele ampe.

Dupa raportele, ce le avemu la mana, doi capi bisericesci din Ardélu parte si-facura, parte si-continua visitatiunea loru canonica: Esc. S. metr. romanu Dr. Vancea si Dr. Teutsch suntu intendintele sasescu.

In privint'a visitatiunei Escel. metropolitulu nostru, avisamu la resp. ce urméza mai la vale, cárei-a sugemu espressionea sentieminteloru stre de bucuria si gratitudine pentru sintiesc'a ingrigire. Éra despre visitatiunea superintendintelui sas. Dr. Teutsch éca ce ni se raportéza.

Primirea superintendintelui in tielulu Sz. Régen — Bistrit'a este sima, dar' plina de devotamentu.

Inainte de a intrá in vre-o comuna se intempinat de comunu de o ceta calareti; é' la marginile comunei merimea scol. cu parintii — in buna dene.

Incungiuratu de poporulu intregu sorge la bisericu, unde dupa scurte

formalitati, Teutsch face in mijloculu bisericeii unu cercu d'in tinerimea adulta, pre carea o esaminéza cu cea mai mare rigore d'in geografi'a patriei, a Europei si a lumii intregi, istori'a patriei si a Germaniei s. a., in urma pune pre fiacare se cetesca.

Si spre laud'a poporului sasescu, toti tenerii cetescu.

Totu-si o mica si rara exceptiune ni-se pune inainte.

In Teac'a unu teneru de vre-o 16 ani fiindu provocatu se cetesca, respunse in limb'a sa, cá nu scie ceti.

Ce face Teutsch vedindu acést'a? Elu lasa pre baiatu la o parte si trage la respundere pre preotulu respectivu.

Preotulu se legitima feliu si forma, dar' legitimarea nu i-se primesce, si i-se impune, cá in timpul de 4 septemane se raporteze consistoriului cumu cá tenerulu a invetiatu a ceti si a scrie; abia la intrepunerea fruntasiloru severulu Teutsch concesse unu timpu de 8 septemane pentru instruirea junelui necarturariu.

Din beserica . . . la scola. Aici superintendintele esaminéza cu aceea-si rigore progressulu facutu de scolari din tote obiectele de invetiamentu, unde infrunta si incuragiéza, dupa merit.

De aci se incepe conversarea cu poporulu, provocandu pre unulu si pre altulu a-i spune despre modulu, cum si pórtu economi'a, despre tractarea cu pruncii, despre viéti'a casnica si altele, — dandu toturoru sfaturi si lasandu pre toti uimiti, insufletiti si incantati.

Aretandu cetitoriloru nostri, rezultatele ce sasii dovedescu pre terenulu instructiunei poporali, nu potemu sé nu ne exprimemu fierbintea dorintia, cá se vina catu mai curendu timpul, in care si capii bisericeii nostre, in visitatiunile Loru sé nu intimpine de catu pre unu singuru teneru, care sé nu scia ceti si scrie!

Primiramu cam tardiu, dar cu placere comunicamu cerculariulu Pr. S. S. eppului de Gherl'a prin care se convoca sinodulu diecesanu pre 25. I. c. Cei ce lucra in interesulu bisericeii romane facu cele mai splendide servitii natiunei nostre. Ddiu incoroneze cu reusit'a dorita pasii si intentiunile salutare a le Pr. S. Sale.

Sessiunea a trei'a a Camereii Ungariei se va incepe la 24. I. c.

Situatiunea esterna.

(d.) Dlu de Bismark, in ale carui mani se afla asta-di chiáile politice, nu intardia a trage neincetatu asupra-si atentiunea publica, fia si prin medie necuvenintiose, dupa cumu veduramu in numerulu trecut. Arestarea dlui Arnim a scandalisatu si pre amicii si adoratorii cancelariului. Colónele diuareloru germane fora deosebire gemu de coniecture, si tote areta, cá numai dusmani'a lui Bismark a pusu pre Arnim la umbra.

Arnim érá amicu sinceru lui Bis-

mark; dar' la annulu 1872, precandu se aflá ambassadoru la Paris, i-tramise cestui'a una scrisore, in carea i-trase atentiunea asupra dlui Thiers si asupra republicaniloru, cari se immultiescu mereu si ori-ce restauratiune in Franci'a devine prin ast'a imposibila. Totu odata i-dísse lui Bismark, se nu storca asiá rapede miliardele, cá trupele germane se ocupe timpul mai indelungatu provinciele cunoscute.

Bismark se sentí forte atinsu de acestu comunicatu, cá-ce elu scia forte bine, cá triumfulu ultimú are se-lu multimesca mai multu norocului si numerulu prevalentu alu ostiriloru teutone; elu favoriá pre republicanu, si din necesitate doriá, se védia republic'a constituita definitivu, cá-ce orice restauratiune ar' insemná resbelu cu Germani'a, si apoi nu-i érá usioru se presupuna unu triumfu nou pentru acést'a d'in urma.

De aici se incepu dusimaniile intre ei. Bismark intrebuintieza totulu, numai se-lu departeze d'in Paris; ma! i-a facutu locu la ambassad'a d'in Constantinopole, numai sé se scape de densulu. Dar venindu Arnim in Berolin la 1872, Bismark nece cá-lu primí in audientia, si ast'a fú de ajunsu, cá se-i deschida lui Arnim ochii, se vedea intrig'a si cá ambassad'a la Constantinopole e numai vorba gola. Eta acumu a si patitu-o, cá-ce in locu de ambassadoru in Constantinopole se vede incuiatu cá unu criminalistu.

„Daily News“ aduce una corespondentia d'in Berlin, in carea se vede mai bine cá ori unde, caus'a arestárei. Diuariulu numitu dice: „De si numerulu actelor, cari lipescu, se urca — dupa Bismark — aproape la 50, totu-si controvers'a se invertesce in realitate numai pre langa unulu. Pe candu Arnim se aflá la Paris cá ambassadoru, Bismark i-tramise in numele guvernulu germanu una scrisore, prin carea i-dicteza se protesteze energicu asupra unui actu alu guvernulu francesu, prin carele i-se pareu cá se favorescu interesele ultramontaniloru. Arnim inse priví mandatulu acel'a de pripitu si neprecugetatu, si nece cá lu-esecutá, fara tramise lui Bismark unu memorandu, prin carele si-desfasiurá motivele, ce-lu impiedecara de a-i esecutá mandatulu. Bismark se sentí forte atinsu, deci se si apucá si coplesti memorandulu lui Arnim cu o multime de observatiuni severe, si i-lu retramise la Paris. Acumu doresce Bismark se capete cu ori-ce pretiu acel memorandu, promitiendu cá tote cele alalte acte i-le vá lassá lui Arnim, dar' acest'a nu vre se-i-lu innapoiize, din care cauza si jace asta-di in temnitia. Arnim promise cu emfasa, cá nu-lu vá publicá, dar' ast'a nu i-e de ajunsu cancelariului. Diuarele semi-officiale spunu, cá nu publicarea, ci nimicirea actului i-insuffa temere lui Bismark.“

Se vede dar', cá Bismark e in cornu de capra. Justiti'a prussiana e pentru densulu dar' opiniunea publica? Inquisitiunea se continua rapede, dar' nu vá produce nemicu pentru cancelariulu, cá-ce se fia Arnim aruncatu la inchisore si pre mai multi anni, la urma totu vá esí, si atunci Bismark va ajunge pre man'a unui Lamarmora germanu si nu italianu.

Deca nu provocá Bismark scandalulu acest'a, opiniunea publica ar fi concentrata in altu evenimentu. Mam'a

regelui din Bavari'a „Maria,“ carca e una principesa din famili'a Hohenzolern, a parasitu dilele trecute protestantismulu si a trecut la catolicismu. Nu se scie din ce cauza, chiaru acumu in alu 50-le annu. Casulu contribuiesce multu la persecutiunile bisericeii catolice din Prussi'a, si potemu díce — nu fora cuventu — si la politic'a lui Bismark.

Din Franci'a insemnámu, cá din 1400 de consiliari republicanii au castigatu mai multu cá 650. Cei alalti suntu orleanisti, Chambordisti, bonapartisti si septenatisti; Mac-Mahon i-numera fiesce pre toti de ai sei. Vederemo. — Sensatiune mai mare a produsu in Paris memorandulu ministeriului de esterne d'in Madridu. Dlu Uloa se plange in acel'a amaru, cá guvernulu lui Mac-Mahon mai concede si acumu sé se transporteze pentru Carlisti arme si munitiuni preste Pirenei, dupa ce Mac-Mahon a recunoscutu pre Serano. Tote diuarele, pana si cele republicane s'au necasitu de acestu memorandu. John Lemoine scrie in „Journal des Debats,“ cá nu guvernulu lui Mac-Mahon, carele face ce-i e posibilu, e de vina, ci insusi guvernulu d'in Madrid, cá nu veghieza mai bine passurile de cátra Spani'a. Dupa unii, acestu memorandu l'a tramisu dlu Uloa numai la indemnulu lui Bismark, ale carui intentiuni nisuiescu numai intru a iritá pre Franci'a, si a produce mai mari neintelegeri intre partidele ei. Fia si acést'a! Dar aduca-si aminte dlu Bismark, cá esiste in lume unu judecatoriu dreptu „Clio,“ carele nu vá lipsi sé-si spuna la timpul seu sententi'a!

Brasiovu in 9. Octobre 1874.

Domnule Redactoru!

Adi e o septemana cá Brasiovulu avú norocirea de a fi visitatu de unu inaltu óspe. Escelenti'a Sa Metropolitulu gr. cat. de Alb'a-Jul'i'a Dr. **Joanu Vancea** sosindu in 1-a Octobre cu firulu visitatiuniloru sale canonice de prin vicariatulu Fagarasiului, la Tohanulu vechiu, fu intempinat aici si de nesce credintiosi ai sei d'in fili'a Brasiovulu, si invitatu cá Escelenti'a Sa se binevoéca cu asta ocasiune a face o excursiune si pana la Brasiovu. Escelenti'a Sa primí invitarea si promise, cumcá in 2 Octobre se va abate din drumulu seu officiosu la Brasiovu spre a face o vediuata familiara cunoscutiloru sei din asta cetate. Veneri la 10 ore a., a si sositu Escelenti'a Sa, — concomitatu de mai multe trasuri din Tohanu, dupa ce sub conducerea dlui jude reg. de cercu Josifu Popu, carele i-esise la marginea districtulu Brasiovulu spre intimpinare, cercetá frumosulu oppidu Resnovulu, luá sub oculatiune majestos'a fortarétia depre stanc'a ce se redica alaturea oppidului, cercetá aici fi institutulu pentru prasirea arteficiosa de pesci, — apoi in frumos'a comuna Cristianu biserica si forterétia, cu camerile de proviante ale Sasiloru, precumu si interiorulu unei case si economii sasesci, — la Brasiovu, unde descalecá la numitulu jude. Cu tote cá visit'a Escelentiei Sale érá se aiba — unu caracteru curatu familiare, totusi nu remase presentia capulu bisericeii romane de rel. gr. cat. in Brasiovu neobservata. Primii cari intempinara pre

Escelesi'a Sa fura o deputatiune că de 30 insi, dintre cei mai alesi barbati ai deosebitelor clase ale publicului romanu din locu, cari sub conducerea dlui protopopu *Petricu* se presentara in visita la Escelesi'a Sa, esprimendu-si bucuria cumcă potu salutá pre Escelesi'a Sa, pre capulu uneia dintre bisericele romane si pre unu barbatu atátu de illustru alu natiunei romane, — in cetatea Brasiovului, — urandu-i se trăsca multi anni spre fericirea bisericeii, alu carui capu este si spre fal'a natiunei romane. La ce Escelesi'a Sa respundindu si-esprimá multumit'a pentru asta intimpinare onorifica si bucuria de a cunosce si in persona pre civii romani ai Brasiovului, cari au facutu atâtea fapte nobile si au adusu atátu de multe gertfe de mare pretiu pre altariulu culturei natiunali. Apoi presntandu-i-se prin conducatoriulu membru deputatiunei unulu câte unulu Presanti'a Sa indreptá catra fia carele vr'o câte-va cuvente amicale. Se mai presentara in visita la Escelesi'a Sa, oratorulu cetatei, abatele catolicu si comitetulu reuniunei femeiloru romane, apoi alti singurateci. Éra Escelesi'a Sa facundu visite pre la cunoscuti, a purcesu mai antáiulu la gimnasiulu romanu gr. orientulu din locu, unde fú intimpinatu de directorele gimnasiulu Dr. Mesiota si de corulu professoralu. Presanti'a Sa cercetá cu deamenuntulu acestu edificiu, si se incunoscintiá despre starea invetiamentulu, cari tote, in specie frumseti'a edificiuului se vedea că lu preamultimescu. Cercetandu apoi si baie din curtea scoleloru, intrá la directorele Dr. Mesiota si întórse acestui'a pentru corpulu professoralu visit'a. De aici merse la biserica cu chramulu stului Nicolae din Scheiu, unde fu intimpinatu de curatoratulul bisericeii in frunte cu d. protopopu Josifu Baracu. Dupa o scurta rogatiune cercetá de amenuntulu asta casa a Domnului, si indata merse la d. protopopu *Petricu*, carui'a i intorse pentru sine si poporeni pre cari i condusesse la Escelesi'a Sa, visit'a primita. Cercetandu si biserica catolica si intorcandu abatelui visit'a la 2 ore d. a. se duse la prandiu la redac. 0rele Gazetei Transilvaniei, unde erá dimpreuna cu suit'a sa invitatu. Dupa mésa mai cercetá biserica gr. orient. din cetate (asiá numit'a biserica grecésca) apoi monumental'a biserica evangelica si facu preambulara pre promena l'a de sub temp'a, deunde i-se deschise e preafrumosa panorama a Brasiovului. A dou'a dí adeva Sambata demanéi'a la 5 ore a plecatu illustrulu óspe mai departe spre a-si continuá visitatiunile canonice, lasandu cele ma

FOISIOR'A.

Planetoidii seu Asteroidii.

Revelatoriulu tuturoru legiloru naturei — matema'a a constatatu, că tote in natura urmeza anumite legi. La adevéru acest'a au ténutu strinsu naturalistii si cu deosebire astronomii; adese inse se veduru insielati. Planetii suntu asiedati in departari vario, si aceste, esaminate fiendu, trebuie se ne dée o lego ore carea. Insemnandu departarea lui Mercuru de la sore cu 4 (patru), aflámu schem'a urmatoriua:

Mercuru	=4
Venusu	=4+3=7
Pamentulu	=4+3×2=10
Marte	=4+3×2 ² =16
Jupiter	=4+3×2 ⁴ =52
Saturnu	=4+3×2 ⁶ =100
Uranu	=4+3×2 ⁸ =196
Neptun	=4+3×2 ¹⁰ =388

D'in scall'a acest'a aflámu, că departarile planetiloru de sore sntu situate dupa potentia numerulu 2 dar' ne prende mirare că potentia a trei'a lipsesce, si legea si-

placute suveniru la totiacea, cari avura fericirea de a conveni cu Escelesi'a Sa.

Incátu am aflatu, visitatiunile canonice ale acestui Archipastoriu suntu de cea mai buna influentia asupra poporulu nostru. Invetiaturele parentiesci si indemnurile spre fapte bune, prindu in anim'a poporulu radecine afunde, sternindu in elu consciint'a de sine si interessu viu pentru biserica si scola, pentru imbunetatearea starei sale morale si materiale. D'dieu d'ée taría acestui archipastoriu, că se-si pota cátu de desu cercetá pre acasa pre fii sei sufletesci, semenandu in urm'a sa binecventare cerésca, pace intre frati si indemnna spre fapte bune si morala crestinesca. △

Reverendissimiloru in Christosu Frati Vicari Foranei, Multu-Onoratoriloru Protopopi si Preoti!

In aceste timpuri precátu de sgomotosu pentru Religiunea lui Isusu Christosu, pre atátu de daunose pentru moralitate din tote partile se observa miscamintele poporeloru religioase referitorie la rennoirea spiritulu religiosu-moralu prin organizarea statulu esternu alu basericelor sale. In valurile aceste neci Noi nu vomu stagná neci nu vomu regressá ci dorimu cu pasi energici a intrebuintia tote midiloocele acele, cari le sperámu in Domnulu a fi conducatorie pentru insufletirea poporulu nostru credintiosu catra religiune, baserica si afacerile scolari.

Din acestu punctu de vedere manecandu Ni-amu propusu a téné cu ajutoriulu Atotpotintelui unu Sinodu diecesanu, si acel'a lu-si indicemu pre diu'a 25-a Octobree a l. n. a. c. in care prin statute conducatorie se se organizeze tote afacerile reductorie la statulu esternu, economicu-administrativu alu bisericeii nostre gr. cat. si a trebiloru scolare diecesane.

Credemu că implinimu unu doru comunu, candu convocámu că se participe la sinodulu acest'a si credintiosii nostri seculari si inca intru aceea proportiune, că sinodulu in doue din trei parti se sté din mireni si in un'a a treia parte din preoti, avendu firm'a sperantia, că prin acest'a modalitate toti fii credinciosi ai diecesei acesteia — despre a caroru religiositate si zelu catra afacerile basericesci si scolare neci candu nu Ne-amu indoitu, — din sintiulu seu religionariu si alipirea credintiosa catra baserica nostra gr. cat. Ni voru succolá că se facemu nescari statute folositorie, prin cari baserica se infloresca pentru viitoriu, si scol'a se fia unu focalariu puternicu pentru inaintarea culturei si civilizatiunei poporulu nostru.

Purcediendu din aceste motive, Instructiunea dupa a careia indegetare se voru alege

pierde valórea. Lipsindu inse numai unu membru, trebuie se cercámu caus'a dar nu se negámu validitatea legei. Astronomii au ventilatu punctulu acest'a delicatu timpu indelungatu si in fine veniru la ide'a, că intre Marte si Iupiter trebuie se mai existe unu planetu mare. La inceputulu veaculu presente 1801 la 1 Ianuariu Piazzi anuncia, că a aflatu unu planetu nou intre Marte si Iupiter, pre „Ceres“. In anulu urmatoriu la 28 Martiu Olbers inse anuncia, că si elu a aflatu unu planetu intre Marte si Iupiter „Pallas“. La anulu 1804 Harding a aflatu apoi pre „Iuno“ si Olbers a aflatu apoi la 1807 pre „Vest'a“. Astronomii si-au indeceptatu atentiunea asupra acestoru corpuru cereesci si in scurtu timpu aflaru, că intre Marte si Iupiter exista pana acumu nu mai puecinu că 79 de planeti, cari pentru micimea loru se si numescu „planetoidii“ seu „asteroidii.“

Esaminandu aceste corporele aflámu, că tote se misca in giurulu sorelui in cali eliptice, că si celi alalti planeti. Timpulu, in care si-percergu asteroidii cáile in giurulu sorelui e 1330—1680 dille. Departarile loru medilooce de la sore contienu 50—60 milioane de miluri. Departarile loru de la pamentu varieza forte, d'in care cauza acumu i-potemu vedé pre unii cu ochii liberi, acu-

membrii Sinodulu in diu'a susamintita aservandu — aici su % alaturata cu aceea provocare Vi se tramite, că cuprinsulu aceleia intieptiesce se-lu faceti cunoscutu tuturoru credintiosiloru Nostri, si pre bas'a aceleia se grabiti a face alegerile asiá că pana in diu'a 15 Octobree acele se se intemple in tote cercurile electorali. Apoi pentru orientarea Ordinariatulu protocoolele alegeriloru intemplate respectivii Comisari indata se le tramita la Ordinariatu, asiá că pana la 20 Octobree tote se fia aici.

Scurtimea timpulu, dara mai virtosu lips'a localitatiloru nu Ni-a concesu că cu acest'a ocaziune se convocámu Sinodulu pre una basa mai larga, ci cam de una data amu fostu constrinsi a impartii dieces'a in 15 cercuri electorali, cum se vede din artiel. II. a instructiunei alaturate. Pentru ace'a in fia care cercu electoralu pentru conducerea si eceptiunea alegeriloru se denumesce unu Comisariu, care cá pre-side in contielegere cu respectivii protopopi si dupa potintia si cu intelgentia mirona din cerculu electoralu va statorí loculu alegeriloru, si conformu instructiunei va duce in deplinire tote agendele ei.

Comisarii acest'i a cercurile electorali in cari cadu Vicariatele si anume: in cerculu I. II si alu 15-le voru fi Reverendissimii Vicari Foranei; in cercurile in cari cadu Archi-diaconii si anume: alu 4, 6, si alu 13-lea voru fi respectivii Archi-diaconi: éra in cerculu alu 2-le va fi M. O. Alexandru Szilasi protopopulu Bistritiei, in cerculu 3-le M. O. Joanu P. Popu protopopulu Cristurulu, in cerculu alu 5-le M. O. Josifu Orianu prot. Oipretulu, in cerculu alu 7-le M. O. Joanu Szilasi prot. Buzei, in cerculu alu 8-le M. O. Atanasiu Cototiu prot. Siomcutei-mari, in cerculu alu 9-le M. O. Georgiu Maniu prot. Seinelu, in cerculu alu 10-le M. O. Alesandru Erdős prot. Tereii Oasiulu, in cerculu alu 12-le M. O. Vasiliu Caracioni prot. Izei, in cerculu 14-le M. O. Joanu Galu prot. Siamiondulu.

Si aceste suntu indrumarile dupa cari ajutorindu-ve Spiritulu S. veti pregati calea pentru ténerea Sinodulu intentionatu. Éra in catu in diu'a 25 Octobree Sinodulu si-va incepe lucrárilu sale cu chiamarea ajutoriulu Spiritulu S. se dispune, că intru acest'a di in tote basericele diecesei la S. Liturgia Spiritulu S. se se invoce preste membrii Sinodulu si darulu aceleia-si preste afacerile sinodali. In fine membrii alegandi suntu provocati că in diu'a 24 Octobree sér'a se nisúesca a fi aici in Gherl'a unde vreo 50 insi voru poté avé cuartiru in edificiu Seminarulu domesticu.

Dandu-ve binecventare archierésca remanemu in Curtile Nostre Episcopesci d'in Gherl'a la 10 Septembrie 1874

Michaelu Pavelu, m. p.
Episcopulu Gherlei.

mu abia cu ochii inarmati; d'in asta cauza nece că le potemu avea cu acuratetia radiulu, prin urmare nece supraféiele si nece volumurile; dar la totu casulu asteroidii suntu corpuru cereesci multu mai mici cá lun'a, si toti la olalta computati abia facu a patra parte d'in mass'a pamentulu. De si cáile loru in giurulu sorelui suntu asiá aproape unole de altole, totu-si nu este casu pentru d a se intalni asteroidii unii cu alii nece odata; fia carele si-percergu negenatu calea sa, că-ce cáile loru suntu situate astfelu, că nodurile unei'a se afla chiaru in latimea cea mai mare nordica si sudica a celei alalte. Ceea ce mai e interessantu la cáile asteroidiloru e, că tote au o elipsa forte lunguretia, d'in caus'a excentricitati-loru enorme, de unde apoi le potemu asemena cu cáile cometiloru.

Planetoidii, de si suntu mici, totusi ni-areta una lumina intensiva, cu deosebire Vest'a, de unde unii astronomii si dissera că e stea fipta; cei mai multi inse sustienu, că Vest'a e unu corpu solidu, avendu pre suprefacia nisce lespedi scilpitiose.

Asteroidii se apropia de natur'a cometiloru nu numai prin cáile loru eliptice lunguretie, — ci si prin atmosferele loru gigantice. Ceres si Pallas au câte odata atmosfere, cari se estendu preste 100 mi-

Respunsulu dlui Thiers

La alocutiunea ce i-a ténutu la Vizille d. Armé membrulu consiliulu generale, in numele conetatoriloru ce lu-insociau.

Domniloru!

„Ve multimescu de pasulu atátu onorabile ce faceti pentru mine in acestu momentu, si de semnificarea ce i dati pre nobilulu limbagiu, care se ténú in meile d-vostra.

„Da, amu pusu unu adevératu devotamentu, candu amu primitu la Bordeaux unu cin'a ce mi s'a impusu; că-ci, trebuia semnezu o pace dorerosa, un'a din cele dorerosé ce a semnatu vr'o data France si erá crudu pentru mine a-mi pune namu in josulu unu asemenea tratatu, eu, amu facutu totulu pentru a impedeá su titulu resbelu, prin care amu fostu rel'at la asemeni estremitati. Cu tote acest'a n'amú esitatu unu singuru momentu. Vece aperiatoru alu formeii monarchice, amu primitu titulu de siefu alu puterii executivé Republicei franceze, si nu sunt eu care alesu séu luatu acestu titlu, ci o comisiune a Adunarii nationale, din care faceau parte in maioritate acei cari adi se conside'esclusivu cá conservatori; acestia suntu, au datu poteri ce mi incredintiau calitatulu de republicana, si aveau cuventu că-ci nimicu altu nu era posibilu in acestu momentu. Fara 'ndoieia, multe spirite gretau monarchia, si aru fi preferatu-o loculu Republicei; dar' n'a fostu unu care se fi crediatu atunci posibilu d'a stabili monarchia in medilooclu manifestatiuniloru poporaru in favorea Republicei, asemenea incarcare ar fi fostu unu nevinsu obstaculu in triumfulu ordinii asu deosordinei, si, cátu pentru mine, n'as potutu nici a face se se respecte poteri nici baremi a strebate Parisulu, pentru merge se negociezu pacea la Versailles.

„S'a facutu dar' cea-a ce s'a ténutu, cea ce se potea face, si adi pre tardiu pentru a ne 'nvinovatí singure de necesitatile la cari ne-amu supus. Adgeti că Europ'a ratificá resolutiunile; că alesu la 5 ore de Adunarea nationale, 5 1/2 primiam recunoscerea poteriloru, repunatoriloru refusata de patru lune. A primitu dar' Republic'a din manele Adunarii, si amu declarat in facia ei, că voiustrá cu fidelitate depositulu ce mi se 'ndintiasse, că-mi dá Republica, că-i voiutorce Republic'a si că 'ndata ce France si-va vindecá ranele, dens'a va decida sorte'i.

„Abia alesu, amu alergatu la Paris de la Paris la Versailles, pentru a sustine aci, in contra unu inamicu victoriosu at' si iresistibile, lupt'a cea mai crancena sustienutu vr'o-data unu diplomatu. Vo se n' rapesca Belfortulu si n'aveam pe-

luri, d'in care cauza si vedemu acesti planetoidii cá nisce cometi invaluti in unu gura dessa, carea intuneca de totu sumburu propriu; alta data inse atmosferele aparu marginite si forte mici, candu planetoidii numiti i-vedemu splendidi. La asteroidii nu s'au observatu pana amu pete prin urmare nece timpulu de tatiune nu li-sa potutu calculá, adeva dille si noptile.

De ora-ce planetoidii nu potu avea gravitatiune insemnata, corpurile pre suprafele loru inca voru cadé multu mai incă cá pre pamentu; posibilu dar', că locuitorii asteroidiloru voru fi nisce fientie forte; nece contrariulu nu e eschissu, de orafiendu gravitatiunea mica, si corpurile pdu din greutate, asiá dara e posibilu, locuitorii planetoidiloru facia cu ai pamentulu se fia nisce giganti.

Ce suntu acesti Planetoidii, si cum s'au nascutu? Toti astronomii sustienu, suntu ruinele unu planetu mai mare, care a fostu esplodeatu prin actiuni interne, venindu in contactu cu altu corpu cereescu esternu, acest'a l'a prefacutu in bucáti.

Jupiter.

Loculu alu doile in sistemulu nostru solaru lu-occupa Jupiter, că-ci dupa

resistinta alte arme de cătu dispe-
mea, dar' eram decisa a 'nfruntă totulu,
cātu a parasî acesta cetate, singura care
spagubiă de perderea Rhinului. Bel-
lu a fostu scapatu.

Reintratu in Paris, de care se apro-
ndata si Adunarea nationale, si gra-
a alergă la periclu, guvernulu a tre-
se ésa dintr'unu orasiu, in care căte-
mii de soldati nu puteau se stempere o
oratiune fôrte turburata d'unu patrio-
gresitu si de spiritulu demagogicu.
m'amu datu inapoi in faci'a rigôroi nici
medilocu, ori-cātu de dorerosu a fostu,
aru a 'ntôcea acésta poporatiune la or-
si la respectulu legiloru. In 6 septe-
ni, armat'a de 160,000 ômeni a fostu or-
sata si Parisulu a fostu luat din ma-
disperatiloru si culpabililoru, cari nu
se se plece supt legea tierii; si, in-
pre toti căti au fostu marturi ace-
eveniminte: poteamu ôre sè reesimu
fortiă portile Parisului in numele mo-
chiei? Déc'amu fi fostu atātu de orbiti
cātu se 'ncercămu a o redică, cele mai
si orasie ale Franciei amenintiau d'a face
comuna cu demagogi'a, si triumfulu
lucitu alu ordinu asupra desordinei n'aru
sbutitu nici-o data. — Dar' a doua di,
se dice căte o data, dupa ce desordinea
fostu invinsa, ati fi potutu restabili mo-
chi'a. — Cu alte cuvinte că, dupa ce
larasemu cu voce inalta, in ajunu, inain-
Adunarii, — care confirmase cuvintele
tre prin atitudinea sa, — că comba-
mu numai pentru ordine si nu pentr'o
auratiune monarchica, se fi desmintitu,
ou'a di, fara rusino limbajulu nostru.
domniloru; cei cari ne tacu adi impu-
n'aveau de cătu se se scôle atunci si se
asupra-le odiulu unei asemeni calcări
cuventu. N'au facut'o inse, că-ci ei au
atu atunci vocea onôrii unita cu ace'a a
dintiei.

„Domniloru! Numai acesta fidelitate
ra angajamintele mele a datu Fran-
linistea. Demagogii invinsi: imens'a ma-
itate a republicaniloru, cari voiescu ordi-
cu Republic'a, vedindu că nu este in-
lata, s'a roascuratu pre data. Conservato-
bucurandu-se de victori'a ordinu, si
de-cum dispusi a nu recunosee atunci
itica, care i-scotea din abisulu in care
totii eramu aproape d'a cadé, se imparte-
si ei de linistea partiteloru. Francia si
rop'a n'au mai ositatu a aduce ajutorulu
italeloru loru unei politice adeveratu re-
atoric. Gratia acestei miraculose renasceri
reditulu, gratia nesecatei fecunditati a
rei si politice de conciliare, amu potutu
si in doi ani despagubirea de 5 miliarde,
tru a carei soldare ni-se acordase 5 ani,
astu-felu liberarea teritoriulu s'a facutu
anticipatiune.

„Negresitu, domniloru, amu voitu in
a di se depuiu greutatea cu care fusse-

somu incarcatu; dar' mai remanea o mare
insarcinare de 'ndeplinitu, si, deca tote par-
titele doriau s'o veda implinita, fia-care din
ele invocă o solutiune diferita, dupa vede-
rile-i particulare. Atunci, cu concursulu cole-
giloru mei, cari n'au incetatu d'a uni ale-
loru silintie cu ale mele, amu presintatu unu
totalu de legi, nu pentru a impune Adunarei
sêu tierii Republic'a, pre care numai timpulu
potea s'o fundeze, a carei durata numai in-
tieleptianca republicaniloru potea s'o asicure,
ci pentru a propune institutiunile indispen-
sabile functionării unui guvern. Si atunci
amu vediutu partitele monarchice incapabile
d'a se intielege, pentru a fundă o monar-
chia, dara forte capabile d'a se intielege
pentru a restornă unu guvern, care voia se
potolesca tier'a prin mediloculu unei Repu-
blice moderate si pacifice, amu vediutu,
dicu, aceste partite cerendu-mi deposi-
tulu ce primisem. M'amu grabitu a li-lu
redă; asi fi potutu, — armatu de legea
numita legea Rivet, — totu atātu de res-
pectabile că si legea de la 20 Novembre,
— asi fi potutu resistă, dar' consentiendu a
formă unu ministriu, care aru fi fostu dis-
pusu a face incercări de restaurare monar-
chica. Nu credeamu aceste incercări sus-
ceptibile de succesu, si m'amu retrasu fara
parore-de-reu, cu 'ncerederea, că mi-amu
servitu: bine tier'a.

„S'a resturnatu unu guvern, care fa-
cuse pacea, restabal se ordinea, creditulu, fi-
nanciele, armata, fiindu-că nu inclina la
restabilirea monarchiei. Ei bine, restabilitu-
au acésta monarchi'a? Optu-spre-diece luni
au trecut: aveau majoritatea, forti'a pu-
blica. Restabilitu-au monarchi'a? Nu! Au
intrebuintiatu timpulu si fortiele tierii in
hărtiuri, cari ne slabescu si cari, in ochii
Europei, nu ne lasa nici realitatea, nici
chiaru aparinti'a unei politice ferme, ot rita
in vederile ei, sciindu si potendu se face
ce'e'a ce voiescu.

„Cestiunea, domnilo u, remane prin ur-
mare ace'a-si. Monarch'a nu respunde
stării actuale de lucruri si spiritelor din
Franci'a. Dar' d'alta parte concurenti'a celoru
trei partite, cari voiescu dinastii si institu-
tiuni diferite, totu-dé-una gat'a a se coalisă
in contra tronulu ce s'aru redică, face im-
posibile in practica ori-ce monarchia, si am
dreptulu a vorbi astu-felu, fiindu-că densele,
avendu majoritatea si forti'a, nu facu ce'e'a
ce-mi impută mie că n'amu facutu.

„Ei bine, fiindu-că nu potemu avé
monarchi'a, trebuie s'avemu Republic'a, si a
o avé bine intocmita, franca, sincera, nu-
mindu-se pre numele ei, pentru a nu fi mai
din nainte deconsiderata că o mintiuna.

„Acést'a este ce'a ce v'a propusu no-
bilulu meu amicu *), care o presinte aci.
Negresitu, chiar dupa form'a propunerii
sale, eră fôrte evidinte, că nu eră vorb'a

*) D. Casimir Perier.

le e celu mai mare in sistemulu nostru
aru. Lu-potemu cunosce usioru de pre
min'a s'a cea intensiva galbena dar' forte
pede. Unu telescopiu medilociu ni-lu
ata d'in diametrulu seu celu mare si de
cele patru luni, de care a insocitu, si
ce suntu asiediate in una linia drepta, ce
ce prin centrulu planetulu.

Departarea media de la sore face 107.5
lione miluri, ér ceea de la pamentu va-
za intre 81 si 134 m. de miluri. Diame-
lu seu ad veratu cuprende 20004 miluri,
cea de 12 ori mai mare că a pamentulu;
prefaci'a lui asiă dara vâ cantiene de 139,
volumulu de 1470 ori mai multu că ale
mentulu. Mass'a lui Jupiter e de 340 ori
mai mare, dessimea inse de patru ori mai
de cătu a pamentulu, si cu tote
atea corpurile cadu pre suprafacia lui 35
me in secunda.

Jupiter percurge in giurulu sorelui una
sapa in timpu de 11 ani, 312 zile, 20
si 14 minute, cu o celeritate de 1.8 milu
secunda, adeca de 2.3 ori mai incetu do
pamentulu.

Rotatiunea lui in giurulu ossiei e multu
mai mare că a pamentulu, că-ce pre candu
mentulu rotesce in 24 ore, pre atunci
piter rotesce in ore si 55 minute si e

340 ori mai mare că pamentulu. Unu punctu
d'in ecuatorulu lui Jupiter percurge asiă
dara in una secunda 17 miluri, adeca mai
de 28 ori mai multu că unulu d'in ecu-
torulu pamentulu, avendu ossia polara cu
900 miluri mai scurta de cătu cea ecuato-
riala, pre candu la pamentu differinti'a ast'a
abia face 3 miluri.

Pre suprefaci'a lui Jupiter s'au obsrvatu
ver o 5 trăsuri mari si a'te multe mai
mici, cari tote suntu paraleli cu ecuato-
rulu lui. Cele mari se estendu preste intregu
disculu. Doue d'in acestea, mai apope de
ecuatoru, suntu forte late, intunecate si
constante. Cele mici se nascuta si disparu
rapede, si adesse ori ni-apparu in form'a
noriloru nostri. D'in cele mari eradieza
adesse ori altele mai mici, candu apoi ve-
demu nisce pete negre, cari nu potu fi alta
de cătu suprafaci'a ca intunecata a plane-
tulu. D'in aceste ne convingemu, că atmo-
sfer'a lui Jupiter e de 4 ori mai dessa de
cātu a pamentulu. Trăsuri acele se for-
meza in atmosfer'a aceea dessa, că-ce le
vedemu miscanduse de la apussu spre res-
saritu, si multu mai repede că planetulu in
giurulu ossiei sale, carele se misca aproape
in 10 ore, pre candu aceste in 7—8 ore;
ma, la ecuatoru s'au vediutu si de acele
pete, cari se miscara in secunda cu o ce-

d'o disputa pentru potere. Acésta propunere
a fostu fôrte aprôpe d'a obtiené maiorta-
tea; n'a obtienut-o inse, si iern'a victoria
ne va invetiă ce'a ce trebuie a speră de la
intieleptiunea Adunării. Cātu pentru mine,
voiu repetă: fiindu-că nu poteti face mo-
narchi'a, faceti Republic'a, si faceti-o cu
franchetia, cu sinceritate.

„Permiti-mi a adauge unu cuventu si
asupra Europei, pre care adversarii nostri o
invoca necontentitu si totu-de-una forte
nepotrivitu.

„Cunoscu Eorop'a si potu se ve afirmu
că nu mai este Eorop'a d' la 1815. Adi o
o Eorop'a pacifica, cu totulu rationale, si 'n
propriu'i interesu, formandu, in mare maiorta-
tate, urări pentru restabilirea Franciei.

„Ea nu 'ntielege se s'amestece in afa-
cerile nostre: departe d'acesta idea. — Ea
cunosce dificultătile si imposibilitătile no-
st' o: ea scia ce se pote si ce'e'a ce nu se
pote, si aru vedé cu neinceredere redicandu-se
in Franci'a unu guvern care, — necoro-
spundientu stării spiritelor actuale, —
n'aru poté avé nici fortia, nici durata. Si
dovada despre ce'e'a ce dicu, este că dac'au
fostu căte-va aparintie de dificultăti, ele nu
veniau de la politic'a cu intieleptiune re-
publicana, pre care ore o sustienu aci.

„Amu terminatu, domniloru, si ve mul-
tiemescu de sentiemintele a caroru expresiune
mi-o aduceti. Ve multiemescu că mi-o adu-
ceti in acestu locasiu, inca plinu de marile su-
veniri din Iuliu 1788, la unu colegu, la
unu amicu, care m'a sustionutu, care m'a
ajutatu in totu ce amu potutu incercă bunu
si utile. Totu ce'a ce 'mi diceti, trebuie se
'i diceti si lui că si mie, că-ci deca meritu
acést'a, si densulu o merita totu atātu că
mine.“

D. Perier a rostitu si d-sa aceste
cuvinte:

„Bun'a-vointi'a, cu care elocintele d-vo-
stra interpretu **) a voitu se m'asocieze la
silintiele patriotice ale ilustrulu meu ospe
mi-impune detori'a a ve multiam, ori-cātu
de slaba mi-a fostu participarea la aceste
silintie.

„Nu meritu onorea ce-mi faceti, de catu
suptu doue titluri: fidelitatea sentiemintelor
mele personale cătra person'a sa, sincerita-
tea unei convingerii comune despre necesi-
tatea că Franci'a, far'a repudiă nimicu din
ce'a ce a onoratu trecutulu, se caute adi
aiurea de catu in monarchia si 'n competi-
rile personelor, conditiunile unui guvern-
de libertate, de pace interiore si esteriore.

„Că cetatienu, regretu, că limbajulu,
care s'a tienutu aci, nu s'a ascultat de

*) Alusiune la d. Arnaud, care, salu-
tandu venirea d-lui Thiers la Vizille, a men-
tionatu si numele d-lui Casimir Perier, adu-
cendu-i onoruri pentru silintiele ce si-a datu
impreuna cu d. Thiers, pentru stabilirea de-
finitiva a Republicei.

Franci'a 'ntreaga: că Dophinesu ve multie-
mescu c'ati adausu la istori'a oras'ului Vi-
zille unu nou suveniru.“

Adunarea generale

a Societati pentru fondu de teatru romanu,
tiena in Oravitia montana a. c.

Sedinti'a de la 26 Sept. 1874.

Conformu conclusulu adusu de comi-
tetulu centralu din Budapesta, unu publicu
numerosu, in care si o cununa de dame, s'a
adunatu in 26 septemvre a. c. dupa amie-
di la 3 ore in Oravitia montana, in locali-
tatea casinei romane.

D. secretariu alu societati Iosifu Vul-
canu, venindu in mijloculu adunarii, impar-
tasiesce, că a'ātu dlu presiedinte dr. Ale-
sandru Mocioni, cătu si vice-presiedintele
societati Petru Mihali, din cause impede-
dicatorie nu s'au pututu infatisi la aduna-
rea presinta, de aceea invita adunara a
alege unu presiedinte ad hoc si de stare
propune pre dlu dr. At. M. Marionescu, care
se si aclama in unanimitate.

Dlu presiedinte ad hoc ocupa loculu si
deschide adunarea prin o cuventare aco-
modata.

Dupa acesta alegu de notari ad hoc
pre d-nii: Ioane Lepa si Ioane Marcu.

Dlu Traianu Miescu saluta adunarea
in numele ambelor comune Oravitia mon-
tana si romana prin o cuventare potrivita.

Secretariulu societati cetesce raportulu
comitetulu despre lucrările acestuia de la
ultim'a adunare generala paua acuma. Se
iea spre scientia.

Totu dlu secretariu cetesce raportulu
despre starea cassei membrii si averea totala
a societati.

Conformu programei se alego o comi-
siune de 5 membri pentru revederea rapor-
tulu cassariulu. In urmarea acesteia se
alegu spre acestu scopu domnii: Traianu
Miescu, Iacubu Popoviciu, Ioanu Madincea,
Ioanu Mateserianu si Alesiu Munteanu.

Se alego un'a comisiune de 5 membri,
care se primesca inscrierile acoloru onor.
domni, cari voru a fi membri ai societati
seu a dá oferte in bani, precum si pentru a
primi tacsele de la membrii de pan'acum.
In acésta comisiune se alegu cu unanimitate
dd. Iosifu Novacu, Timoteiu Mieloa, Basiliu
Bordanu, Elia Lusigu si Ionu Vulcanu.

Se alego o comisiune de 5 membri, la
care se se areto propunerile, ce se voru
face spre inaintarea scopulu societati. Se
alegu in comisiune dd. Avramu Nediciu,
Simeonu Manguica, Georgiu Giuca, Sofroniu
Pascu si Augustinu Miescu.

D. advocatu Elia Traila tione o diser-
tatiune fôrte frumoasa despre imbratisearea
ideii si-a teatruulu romanu. Discursulu fu
primitu cu deosebita plac-ro si cu vii
aplauso.

litate de 3—4 sute urme, probabilu in
urm'a unor venturi.

Inclinarea eclipticei la Iupiter e numai
3°. Acést'a stabilescu—dupa cumu scimu —
anutipurile, prin urmare Iupiter are ver'a
mai asiă de lunga că si ieru'a. Diua si
noptea inca suntu egali pre intrega supre-
faci'a, contienendu numai căte 5 ore de ale
nostre, abstragundu firesce de la poli. Lo-
cutorii lui Iupiter trebuie se sentiesca forte
tare scambarea climatei, de si in ur'a si
aceési provincia ver'a si iern'a tempestatile
suntu acelési. Pre langa ecuatoru vâ dom-
ni una primavera eterna, că-ce radii solari
cadu verticalu; dar la poli chiaru si ver'a
se vede sorele numai sub unu anghiu de 3°
preste orisonu; suntemu asiă dara indercep-
tatiti se presupunemu că pre langa poli va
fi una neua si gliacia eterna, că-ce sorele
celu departatu mai multu că 100 milioane
de miluri se vede pre Iupiter de 27 ori mai
micu, de cătu pamentulu.

Considerandu-le tote aceste, aflămu, că
de pre Iupiter va avea universulu unu aspec-
tu diferitu, de cumu are de pre pamentu.
Atmosfer'a cea de 4 pri mai dessa că a nostra
va fi avendu noi potemu dice — solodi, in
care se templa continuu revolutiuni enorme.
Nu ne potemu indoi, că si Iupiter va fi
avendu oceanuri estense, cari aburindu, pro-

ducu norii acelia desi. Fia care anutimpu
dureza aproape 3 ani de ai nostri; la poli
asia dara va dura diu'a si noptea căte 6
ani de ai nostri. De ora-ce atmosfera lui
Iupiter e asie de dessa, radii solari trebuie se
suffero una fractiune insemnata; ma, Kum-
mer dico, că fractiunea acea face, că sorele se
nu appuna nece odata. Abstragundu de la
poli, pre suprefaci'a lui Iupiter diu'a si no-
tea suntu egali in decursulu anulu intregu;
de aici ne potemu splică, ce natura diferita
de a nostra voru fi avendu lucitorii de
acolo, assemenea si ce modalitate voru fi
avendu intru cele casnice. Scientiele voru
fi avendu altu sboru, si cu deosebire astro-
nomi'a va fi multu mai desvoltata că a
nostra, de ôra-ce sorele celu de 27 ori mai
micu in suprefacia, că alu nostru le face
possibilu se vedea mai bine că noi cele
alalte corpurile coresci si se le determineze
mai usioru că noi departurile de olalta si
insusirile fisice; dicundu aceste, presuppu-
nemu firesce si la ei aceleasi simtiri că si
la noi. Dar' se abstragemu d' la aceste, că-
ce lectorulu interessatu vâ compară ca-acte-
risticele lui Jupiter cu ale pamentulu si de
aici usioru si-vâ poté cascigă una idea de-
spre universulu privitu de pre Jupiter.

(Va urnă.)

T. Ciocnea.

Dupa aceea dlu adv. Simeonu Manguica cetesca interesantulu seu elaboratu despre insemnetatea „Botanicea“ la poporul romanu. Se primesce cu placere generala si cu vii aplause.

In fine dlu presedinte inchide seditia la 5 ore, anuciandu tineria seditiilor viitorie pre diu'a de mane la 11 ore antemeridiane.

Seditia de la 27 Sept. 1874.

Conformu odinei de di, presedintele invita comisiunea aleasa pentru inserierea membrilor noi si pentru primirea tascoloru, a raportu despre rezultat. — Se decide, ca comisiunea respectiva se remana permanenta inca in totu decursulu dilei, si continuandu-si lucrarea, se transpuna rezultatulu spre revedere comisiunei, care se va alegé la finea seditiei pentru verificarea procesulu verbalu de adi.

Presedintele invita apoi comisiunea aleasa pentru revederea socotei cassariului a vini cu raportulu seu.

In urmarea acesteia dlu Traianu Miescu, ca raportoru alu acelei comisiuni, raporteza, ca comisiunea examinandu raportulu casariului substitutu, l'a aflatu in tote corect; dreptu aceea propune a se da absolutoriu si a i-se vota multiamita protocolaria. Se primesce in unanimitate.

Presedintele invita comisiunea pentru propuneri a raportu.

In urmarea acesteia, raportoru comisiunei dlu Simeonu Manguica, propune a se da lui secretariu Iosifu Vulcanu o desdaunare de o suta de fl. pentru spelele sale de calatoria. Se primesce unanimu.

Urmandu decidera locul si dilei viitoriei adunari generale, dlu Ios. Olariu in numele intielegintei romane din Resitia, invita viitoria adunarea generala acolo. — Invitatiunea, dupa ore-cari debateri, se accepta, si astu-felu viitoria adunarea generala se va tinea in orasiulu Resitia.

Relativu la diu'a viitoriei adunari generale, se decide, ca comitetulu centralu, in consiilegere cu intielegintia nostra din Resitia, se desiga terminulu.

Presedintele propune a se alege comisiunea pentru verificarea procesulu verbalu alu seditiei de adi si pentru revisiunea raportulu comisiunii de inserierea membrilor si primirea tascoloru. Se proclama dnii: Elia Traila, Simeonu Manguica, Baltazaru Munteanu, G. Giuca, I. Tieranu.

Dlu dr. At. M. Marienescu cetesca din opulu seu „Serbatorile romane vechi din imperiulu romanu“ — serbatoarea „Saturnalia.“ Adunarea lu-asculu cu viua placere.

Dlu Ionu Popovicu, protopopu, propune a se vota multiamita dlui presedinte ad hoc, pentru conducerea adunarii, si comitetulu centralu. Se primesce cu aclamatiune viue.

Secretariulu comitetulu centralu aduce multiamita intielegintei romane din Oravitia si in specialu comitetulu arangiatoriu pentru bun'a primire.

Presedintele inchide adunarea cu o cuventare acomodata, si adunarea se despartiesce in mijloculu unui entusiasmu generalu.

Raportulu cassariului.

Onorab. adunare!

Comitetulu Societatii nostre substituindu-me pre mine de cassariu si mai departe, pana la adunarea generala viitoria, am onore a raportu despre starea cassei.

Pana la adunarea nostra cea mai din urma, tineria la Caransebesiu in dilele de 27 si 28 aprile an. tr. starea cassei — precum se vede din raportulu comisiunei alese atunce pentru examinare — era: 17,750 fl 33 cr. si 1200 franci; si a nume:

Bani gata: 4007 fl. 33 cr.: Obl. de statu: 600 fl.; Subscrieri: 13,143 fl. si 1200 fr.

De atunci si pana 'n diu'a de adi a incursu la subscrisulu, precum so vede din Estrasu:

Bani gata: 1285 fl. 25 cr.; Subscrieri: 418 fl.

Din acesta suma este a se detrage;

1. Desdaunarea votata la Caransebesiu

secretariulu 100 fl

2. Spelele de cancelaria in anulu decursu 22 fl 57 cr.

Sum'a 122 fl 57 cr.

Remanu bani gata incursi in an. trecut: 1162 fl. 68 cr. si 418 fl subscrisi.

Adaugendu se la sumele pana la adunarea din Caransebesiu, resulta urmatorea stare actuala a cassei:

Bani gata: 5170 fl. 1 cr.; Obl. de statu: 600 fl. Subscrieri: 13,561 fl. si 1200 fr.

Adause acuma tote sumele, starea totala a fondulu Societatii nostre e: 18,731 fl. 1 cr. si 1200 franci.

Din banii incassati:

1. la institutulu „Albina“

sunt elocati, conformu libeleloru alaturate sub.

III. IV. 5155 fl. 1 cr.

2. in ca'sa comitetulu se afla 15 fl.

Sum'a: 5170 fl. 1 cr.

Obligatiunile private in archivulu secretariulu, ér obligatiunile de statu sunt depuse in cass'a Wertheimiana a fundatiunii lui Gozdsu, precum aréta adevierintia de sub V.

Oravitia 26. sept. 1874.

Iosifu Vulcanu,
cassariu substitutu.

Blasiu, 2. Oct. 1874.

(Continuare.)

Prouti quis ipse est, ita de alio iudicat; — oelu fara moralu cugeta, ca noci altulu nu lu are; — era in privintia opiniunei afirmative formata despre mine, i spunu dlui N. M. ca d-s'a et comp. si-a potutu-o forma dupa placu, precumu si despre d-s'a et. comp. era si-o potu forma altii dupa placu.

Eu mi-lasu a mi-se plati de clienti opiniunile, scrisorea, alegatele; de umete ori le-am facutu si le facu tote acestea si in daru; ba uneori unora mai li si dau anca si mila pre de asupra; pentruca tote mi-suntu ertatate, fiinduca practisezu si advocatura privata care mi-este profesiunea, ce am invetiato pre calea sa; — altii vendu carticele pre la baieti, cate una, de cate 50. cri cate o data si cu 90. cri; mai si-casciga si ii pre langa caru si cate unu plugutiu, si apoi mai de parte nu vedu; mai speculeaza si cu obligatiuni cate o data, pro 10. la 100. si plusulu preste coupone merge acolo unde i-este loculu; pentruca si loru pote acea li-este profesiunea invetiata pre calea s'a. — Si apoi a ni casciga cate unu iosagutiu pro glori'a Dei, si alu mai si spori dupa potentia: ce se tienu tote acestea de creșterea tenerime si de fonduri? numai ale caroru atotu de aprigului aparatoriu N. M. catu in privintia suspiciuniloru cu atota usiuretate aruncate altor'a, dintr'altu locu, se nu-i plesnesca ore-cine orecumu cu dis'a romanesca „di-i mama gusiata.“ — Cu consiintia apoi ni impacamu cu totii care cumu potemu, deca o data nu trecemu marginile chiamarei-si a legoi,

Acumu dara d'anteiu se-i reflectezu d-lui N. M. in interesulu benelui publicu si io (?), ca in Blasiu se vorbesce mintiuna, adeca materia de rumgatu de a d-s'ale, de cumva se vorbesce, ca Esc. s'a, ori din ce motivu, — mi-aru fi comisu indata, séu orecandu, se me purificu de celea publicate in Gazeta, in carii nu s'a mestecat delocu; un'a astfelu de comittere, ce aru fi fostu o fapta inferioara de dignitatea Esc. sale, — care cunoscundu-me d'in affacerile mele officiose, n'a potutu affa de dreptu se-mi comitta mie vro purificare in acea privintia, in care am fostu atacatu prin unu anonimu in Gazeta, cu numirea adeca de per-vesztó, si ca totu pere, ce are nenorocirea a cade in manile mele: — de nu in prima, dar' in a doua di cu buna sema aru fi fostu intempinata cu resgnare: mi d'in postu-mi.

Si apoi se trecu la affacerea morei basilitane si la lucrulu „Seethal“.

Affacerea morei basilitane de la Blasiu, de care se vede a flamandii si insectosia asia de tare N. M. s'a inceputu, pertractatu, si finitu cu sciintia deplina

a Esc. S'ale, si Veneratulu Consistoriu in toti acelea privintie ce se potu si s'au potutu referi la interesele fondulu proprietariu; si mie aceste auctoritati (de nu cumva este mai mare auctoritate N. M. care se-le intuece), in puterea pertractatorulu protocolari si a actelor referitoare, ce li stau sub dispusetiune si manipulare, nu mi voru poté respunde cu cuvintele nedreptu, neadeveratu la celea, ce urmeaza mai la vale in privintia acelei affaceri, despre carii si io am ale mele insemnari officiose, — pre bas'a caroru dara d'in respectu catra on. publicu, si mai vertosu catra credintiosii archi-dieceesi, care am onore a-o servi, — si nece decâtu pentru voia d-lui N. M. care de aru avé si aru fi avutu canduva moralu, pre bine s'aru fi potutu convinge despre tota acea affacere, si se poté convinge si acumu ori si care fiu alu Archidieceesi, candu numai va pofti de la mene, — numai se aiba rabadare a am'la dupa adeveru: — éta desfasurarea incatu numai se poté de scurta a lucrulu! — pentruca publicarea tuturor actelor aru implé una carte mare; si apoi despre acea aru avé se decida era altii, ca ore fi mi-aru iertatu acelea ale publicu, chiaru si candu asi avé tempu si spesse catra ace? pentruca io nice pre departe nu traiescu asia in pustiu, dupa cumu N. M. se niuscesce cu intentiune rea de a face se créda on. publicu cetitoriu, ori in marginirea cunoscinteloru s'ale despre ómeni si impregiurari numai singuru presupune.

(Se va continua *)

Brendusianu.

VARIETATI.

(Distinsulu nostru archeologu d. Cesaru Bolliacu), in caletoria sa din Pest'a catra Bucuresci, s'a opritu o di in Oradea mare, unde a fostu opele Pr. S. Sale parintelui Episcopu Olteanu si-a d-lui adv. Josifu Romanu; de-aici apoi betranulu eruditu nu s'a opritu pana la Clusiu, unde éra si petrecutu douo dile in societatea d-lui prof. Dr. Silasi si-a altoru bravi romani din capital'a Transilvaniei, cercetandu musele archeologice de acolo, pre cari le-a gasitu forte interesante in unii rami. Urmandu-si calea, d. Bolliacu apoi a descacatu la Blasiu, unde a visitatu pre vechiulu seu amicu Von. Tim. Cipariu si pre celelate notabilitati romane din acestu focariu alu romanismulu. De-aici trecu la Sabiu, unde a petrecutu mai multe dile, inconjuratu de elit'a societati romane de-acolo si de unde, dupa facerea onoru archisitiani archeologice, a intreprinsu o excursiune pana la Resinari, pentru a visita si-a versá o lacrima de amicia pre mormentulu neuitatulu Metropolitu Andreiu baronu de Siaguna.

(Hymenu.) Astadi, Domineca, in 18/5 Oct. se celebredia in Morlaca cununi'a d-lui advocatu Juliu Coroianu, fiulu canoniculu din Gherla, cu amabil'a domnisoara Carolina Popu, fiica protopopulu din Morlaca. Ceriulu se binecuvintedie acesta insocire!

(Hymenu.) D. Tiberiu Gaelu, teologu abs. de Gherla, si-a celebratu la finea lunei trecute casetoria cu amabil'a d-siora Lucretia Dragosiu, fiica repausatulu protopopu de Erniu, in Chisfaleu. Uramu noiloru insuratiei fericire indelungata!

(Unu preotu demnu.) Ni-se comuniquea din locu competinte si noi cu placere luamu nota despre zelulu si activitatea devoltata de cati-va ani in coca de bravulu preotu alu parohiei Oarti'a de susu si-a filialei Oarti'a de medilocu, d. *Alesandru Costea*, caro prin maniera sa prudenta si prin

*) Este si necessaru se se continue, ca se se faca lumina deplina in cestiune, numai catu la acestu scopu anevoia credemu, se contribue ce-va istoria „bateriei pocium-piloru“ si a altoru lucruri de totu superflu, pentru a caroru comunicare este dauna de tempu si spatiu. De acea ne vedemu necessitati a adresa rogarea: se nu se faca abusu nece de pacientia publiculu, si nece de sentiulu nostru de dreptate impartialitate. Altufeliu vomu fi siliti a ne inchide colonele. Redact. inter.

capacitatile sale intiepte, a adusu pre poporeni se la cunoscintia binefacerei intimentulu si astu-felu a facutu, ca a bele aceste doue comune astadi posecate-o scola noua, correspunditorie con-tiuniloru din legea instructiunei. — M. departe, vedendu seraci'a ce de cati-ani apasa capulu bietulu tieranu, d. pre-a provediutu biseric'a filialei cu-o restigromosa si cu-unu rendu de haine pompobisericesci, in valoare de 60 fl. v. a. Totamenea a darnitu si bisericai parohiale un rendu de vestminte bisericesci forte elegu in valoare de 120 fl. v. a. — Pentru aceste fapte meritabile, poporeni se, de la inceputu numai cu mare groatu lumisera de preotu, acumu au adresatu Consist. diecesanu in Gherla o fiesca tiamire pentru iubitu loru preotu. — L. d-lui Costea, care scia se-si indeplina misiunea cu-atat'a conscientiositate. Doni se aiba catu mai multi imitatori!

(Invitare de prenumeratiune la cartea intitulata: „Despre sustinerea netatii trupesci si sufletesci a copiiloru“ de Dr. Bock. Seriére pentru parinvetatori si auctoritati scolastice. — E. ce preocupa astadi spiritulu poporeloru civilisate, este educatiunea, o idea, foranu se poté inchipui intre omenime pe-ctiune si o stare buna. Educatiunea (cre-rea) rationala, si scola buna facu, ca o-tiune se fia marita si fericita. Acl' educatiune pricopemu nu numai desvolta spirituala séu cum se dice mentala, de cea corporala; caci aterrandu aceste un'alt'a — trebue desvoltate totu intru tempu. Multi crescatori gresiescu in con-regulei acesteia, si sunt nereperabilefectele trupesci, cari le casuana intre cruduti, mai alesu in prim'a epoca a vi-loru, candu sunt ospusi la diferite b-parte parintii si docintii prin nesciintinepracticabilitate si neprevederile loru; p-scolile prin neorganizarea si rou'a construa loru. Candu dara creșterea trupescoste o intrebare atatu de insemnata, ttru copilasulu gingasiu, in catu foras't'a nu se poté inchipui desvoltarea spiri-lui lui, credemu ca cu privire la acesta va fi de prisosu a da mediloce si regulemanile parintiloru, docintiloru si tuturu cari se interesedia de creșterea suerescivitorie. — Cartic'a mai susu amintitarenunitulu pedagogu Dr. Bock este indrtariu, asia dicendu o lumina aprinsa in-sta privintia, si togma acest'a m'a in-plecatu a o traduce, si a o face cunosc-naintea publiculu romanu. Deci me ad-sediu catra P. T. publicu interesatu de-tur'a poporulu romanu cu rogarea: se-nevoiesca a imbratiosia cartic'a acesta prenumeratiunile sale maritimose. Preti-cartei va fi numai 60 cr. Bani de pre-meratiune se se adresadie prin asemnatpostale (Postanweisung) de 5 cr., la scri-sulu traducatoriu, in Kétegyháza (c-tulu Békés.) Colectantii de la 10 esemplu voru primu unu esemplariu gratufitu. Carti-se va tipari numai decâtu, dupa ce spetipariulu voru fi acoperite. Kétegyháza, sept. 1874. *Josifu I. Ardelénu*, preotu.

Concursu.

Pentru ocuparea postulu invetiatoru la clasa 1-a a scolei nou zidite comunali Siusanovitia comitatulu Temesianu se schide prin acesta concursu pana la oct. 7. nov. a. c.

Emolumintele suntu 300 fl. leafa de 4 orgii de lemne, afara d'acesta locu libera in edificulu nou scolare cu grad de 600 □° si folosirea unei livedi de jugere.

Doritori d'a ocupa postulu acest'a s'avisati recurselu loru cu testimoniulu de calificatiune si atestatu de moralitate pana 25 oct. 6. nov. a. c. subscrisulu se comuna in Siusanovitiu poste ultima C-seteu a le tramite.

Limb'a propunerei e cea romana. De la scaunulu scolare comunali Siusanovitiu la 23. sept. 5. oct. 1874.

Stefanu Bocs
presidinta

ALESSANDRU ROMAN
Propriet., edit. si red. respundiet.